Vi vil styre sjøl!

Taler	Dato	Sted
Heming Olaussen	1 mai 2011	Sulitjelma

Godtfolk, kamerater!

Gratulerer med 1.mai-dagen. Arbeidsfolks internasjonale kamp- og solidaritetsdag.

Jeg vil takke for denne anledninga til å få komme hit til Sulis og tale 1.mai. Det er en ære, og en glede. Jeg ser av enkelte medieoppslag at 1.mai-komiteen ønsker å ha personer fra toppsjiktet, med sterke meninger, engasjement og standpunkt, sjøl om komiteen ikke nødvendigvis vil være enig med taleren i ett og alt.

Jeg takker for komplimentet. Jeg vil si det slik; Jeg håper å innfri.

Jeg bør kanskje legge til at jeg har vært leder av Nei til EU i 6 og ½ år, at jeg har min oppvekst og bakgrunn fra Oslo øst. Den politiske bakgrunnen har jeg fra Sosialistisk Folkeparti og deretter Sosialistisk Venstreparti. I alt 40 år med radikalt politisk arbeid, ikke minst internasjonal solidaritet. Slik sett vil jeg få lov til å nevne at jeg synes det er litt vemodig at når jeg blir invitert til å bestige denne talerstolen, så er ikke partikamerat Rolf Knoph tilstede. Han var en svært respektert person i SV, og slik jeg forstår det, også i Nordland og i Sulis.

Dere ønsket noen fra toppsjiktet. Ja, jeg leder en fantastisk folkebevegelse, Nei til EU, som har beseiret makta to ganger, i 1972 (da den het Folkebevegelsen) og i 1994, som Nei til EU. Den brede nei-alliansen av småkårsfolk, kvinnfolk, ungdom, bønder, fiskere, fagbevegelse, miljøbevegelse, sosialister, sosialdemokrater og sentrumsfolk som vant de to eventyrlige folkeavstemmingene. Makta midt i mot, som Kjell Erik Kallset kalte sin bok om SME - Sosialdemokrater mot EU - som kom ut i fjor, med Hallvard Bakke og Trond Giske som to helt sentrale figurer i dette folkeeventyret.

I dag er situasjonen i Norge den, at over 60 % av folket svarer nei når meningsmålerne ringer og spør om de synes Norge bør gå med i den Europeiske Union. Godt under 30 % svarer ja. Nei-flertall har det vært i over 6 år. Nordlendinger er aller mest mot, men alle de andre landsdelene er det også. Til og med Oslo. SP-, SV- og KrF-velgere er aller mest mot, men alle andre partiers velgere er det også. Av Høyres velgere er et klart flertall mot EU-medlemskap. De nederst ved bordet er mest mot EU, men sannelig er ikke millionærene det også. Både mannfolk og kvinnfolk er mot, kvinnfolka mest. Alle aldergrupper er mot - og hør: Den aller sterkeste aldersgruppa som sier nei til norsk EU-medlemskap er: Ungdom. Mellom 18 og 30 år.

Jeg konkluderer med følgende: Norge står ikke overfor noen ny omkamp om EU-medlemskapet. Uansett hva enkelte på ja-sida i media og ellers håper og drømmer om. Men Norge står midt oppe i en EU-debatt; en helt annen EU-debatt. Om hva EU er og utvikler seg til å bli. Jeg skal bruke mye av mitt innlegg på det. Men også om hva slags forhold Norge egentlig bør ha til EU. M.a.o.: EØS-avtalen, vetorett og EUs postdirektiv. Og EUs datalagringsdirektiv, som åpnet dørene for en reell debatt om konsekvensene av EU-politikken i Norge. Tok lokket av tabuene. Jeg skal sjølsagt også komme tilbake til dette.

Jeg er ingen kjendis. Gudskjelov vil jeg si, når jeg ser hva det innebærer. Det meste jeg kan skryte på meg i så måte er nok at jeg har ei datter på Stortinget, Inga Marte Thorkildsen, som jeg er stolt av. Hun har dessuten gjort meg til bestefar og oss til besteforeldre, og unga mine har i alt skaffet oss 2 barnebarn siste 15 mnd. Det er en utrolig glede som gir livet ny kraft og mening - ikke minst i disse urolige og illevarslende klima-, atomkraft- og krigstider. Den tid kommer nok aldri da vi bare kan sette oss rolig tilbake og la andre gjøre solidaritetsarbeidet, sjøl om vi føler at årene drar på. Det er behov for oss alle - også i framtida.

Jeg vil gjerne ta dere med på en reise. En reise i dagens Europa, og litt utafor Europas grenser. Jeg vil i all hovedsak holde meg innafor ramma av å være leder for Nei til EU. Det betyr at det er en del tema jeg ikke kommer til å berøre, fordi det ligger klart utafor rammene av hva Nei til EU mener noe om. Afghanistan er et eksempel. Oljeboring i Lofoten og Vesterålen et annet.

Det finnes likevel mer enn nok å snakke om på en dag som denne, 1.mai 2011.

Jeg vil starte i Tanzania, der min ektefelle og jeg hadde gleden av å feriere 14 dager i 2009. Et vakkert land, men med stor fattigdom. Vi bodde noen dager på krydderøya Zanzibar, hvor vi hver morgen registrerte de lokale fiskerne på jakt etter sin daglige fangst. Hvordan var fisket? Slik jeg oppfattet det, ble det stadig dårligere med fisk for de lokale kystfiskerne. Årsak: Noen sjømil lenger ut lå spanske og andre EU-trålere og sopte reint hav, slik de allerede har gjort i sitt eget, utafor EUs kyster. EU-fisket er et kriminelt rovfiske, slik Kystvaktsjefen har sagt det, med sitt utkastpåbud og sin manglende respekt for bærekraft. Nå har de flytta problemet til Afrikas kyster.

Det er mange grunner til at Norge bør stå utafor EU. Fiskeripolitikken er så avgjort en av dem!

Jeg vil holde meg litt til i Afrika. Nå skal vi til Libya. Til Mohammad Gadaffi. Vår nye fiende. La meg si - vår nyoppdagede fiende. For når Gadaffi er overlegen sine motstandere militært, så er det fordi europeiske firma med EUs velsignelse har «modernisert» hans våpenarsenal for milliarder av kroner de siste årene. Dessverre er jeg redd noen norske også kan ha sine svin på skogen. Like ille: da krigen brøt ut i Libya. satt det titusener av mennesker innesperret i leire, finansiert av EUs Frontex-organisasjon, som igjen er en del av Schengen-avtaleverket. EU betalte altså Gadaffi for å forhindre afrikanske fattigfolk og flyktninger å ta seg over til det forjettede land - Europa. I stedet ble de overlatt til Gadaffis og andre diktatorers skjebne. Mange ble jaget ut i ørkenen for å dø den visse død.

Nå har en del klart å komme seg ut, og rømt over havet. Da ankommer mange den italienske øye Lampedusa. Der venter nye overgrep og trakasseringer. Som det gjør for de som ankommer Hellas via EU-søkerlandet Tyrkia. Grekerne foreslo i fullt alvor å bygge en mur langs hele den gresk-tyrkiske grense for å unngå trafikken! Det skulle virkelig tatt seg ut. Den norske justisministeren klarte omsider å manne seg opp til å slutte å eksportere flyktninger fra Norge til førstemottakslandet Hellas - etter sterkt press fra bl.a. Nei til EU, Amnesty, Norsk Folkehjelp og andre.

Hele dette samarbeidet rundt EUs justis- og flyktningepolitikk trenger en mye sterkere belysning. Her er det mye tvilsomt som foregår, mye i det skjulte. Visste du at dine skattepenger går til å finansiere Frontex, og altså interneringsleire i Spania, Hellas og Italia? Mye rart kan sies om selvangivelsen i disse dager, men

de som aksjonerer mot den angivelig skyhøye norske skatten, kunne jo pekt på alt dette svineriet som noen av skattepengene blir brukt til? Å nei, jeg mistenker Høyre for å synes det er helt greit å betale for EUs Guantanamoer og Festung Europa. Jeg har heller aldri hørt dem protestere på Gadaffis flyktningeleire eller europeisk opprustning av arabiske diktatorer. Det som virkelig er ille, er tydeligvis om en pensjonist i Bærum må betale 2000 kroner mer i året for sin villa på 400 kvadratmeter.

Dobbeltmoral er definitivt bare et pent ord for dette.

Vi reiser videre. Nå skal vi til Lisboa, Dublin, Aten, Paris, Berlin, Brussel og London. EU-hovedsteder. Hva har de felles i disse dager? (Hvis vi ser bort fra det hysteriske prinsebryllupet i London?)

De er alle hovedsteder i EU der vanlige folk som du og jeg marsjerer i gatene. Der det er opptøyer, streiker, demonstrasjoner. Med titusener og hundretusener av kvinner, eldre, studenter, fagorganiserte i protest mot det de oppfatter som en hårreisende urimelighet: At det er DE som skal betale prisen for finansspekulasjonene som har ført landene deres ut i et uføre. At de som skal betale prisen er de arbeidsløse, uføre, fattige, de som er avhengige av en fungerende velferdsstat, av fellesskapet, dugnaden. Nå skal det være «enhver sin egen lykkes smed» innafor EU- og Euro-fellesskapet.

Bankene og finansselskapene skulle reddes - spesielt de tyske og franske. Eurosonen (Den økonomisk-monetære union) hindrer medlemslandene i å føre en sjølstendig rente- og valutapolitikk, slik Norge kan, og de går derfor løs på statsbudsjettene. Parolen er: Kutt + privatiser. «Den greske stat eier snart ikke eiendom» sto det i ei avis forleden, etter at landet nærmest er bankerott. Den s.k. «hjelpen» fra EU har ført landet ut i ei hengemyr av gjeld og renters rente, så når tyske aviser i sommer foreslo at grekerne skulle selge Akropolis, var det visst ikke så vanvittig som de fleste den gang syntes, likevel. Hva ville dere sagt om EU skulle satt som vilkår for å hjelpe Norge at vi skulle privatisere/selge Munch-museet, Operaen, Slottet, Ishavskatedralen, Bodø Lufthavn - rubbel og bit av statens eiendommer både i nord og sør? Det er altså noe slikt grekerne opplever i disse dager.

Irske aviser skrev, etter at den irske regjering hadde strittet i mot den s.k. «EU-hjelpen» i mange uker, men til slutt kapitulert, at «Irland var ikke så

slavebundet av en fremmed makt en gang da vi var under England». Den som har den minste lille innsikt i hva slags frigjøringskamp irene kjempet mot britene, må forstå at det er enorme følelser i sving i dette.

Den «Europakten», eller «Euro Plus Pact» som den offisielt heter, og som EU har vedtatt, har 6 elementer. Derfor kalles den på folkemunne i Europa bare for «Six pack».

Hør bare:

- Lønnsutviklingen skal holdes på linje med produktiviteten. Det er altså arbeidstakerne som skal betale for finans- og gjeldskrisa.

- Lønnsnivået i offentlig sektor skal fremme konkurranseevnen. Lavere lønn til offentlig ansatte på godt norsk. Dette er allerede vedtatt i en rekke land. I Romania måtte offentlig ansatte se lønna si kutta 25 % - over natta! Der er det også ganske urolig i gatene, kan jeg fortelle.

- Mer desentralisert lønnsfastsettelse. Et angrep på den frie forhandlingsretten.

- Mer flexicurity. Betyr: Større fleksibilitet, mindre fast arbeid. Folk skal flytte på seg, godta mindre lønn, arbeidsmiljøkrav må vike.

- Reduksjon i skatt på arbeid, økte avgifter. Altså mindre progressiv beskatning.

- Pensjonsalderen må økes, og AFP reduseres.

I tillegg:

- Krav til statsbudsjettunderskudd og statsgjeld som gjør at det skal bli vanskeligere å kunne drive nasjonal motkonjunkturpolitikk i nedgangstider - slik vi så et vellykket eksempel på i Norge i 2008-2009.

Kritikken mot denne politikken reises ikke bare fra Nei til EU, i Norge. Dette er en gjennomgående europeisk kritikk av EUs nyliberalistiske politikk. Jeg vil sitere den sosialdemokratiske EU-tilhenger og leder av Euro-LO John Monks. Han sier: «Dette er ikke en pakt for konkurranseevnen. Dette er en pervers pakt for lavere levestandard, større forskjeller og dårligere arbeidsforhold».

Frank Hoffer, seniorforsker ved Den internasjonale arbeidsorganisasjonen - ILO - og en sterk tilhenger av europeisk integrasjon, sier det slik: "Hvis ikke folkelig motstand klarer å tvinge de europeiske regjeringene og EU til å endre politikk, er det vanskelig å se hvordan Euroen og i siste instans den europeiske integrasjonen - EU - kan overleve."

EUs håndtering av den økonomiske krisa skaper en ny, sosial krise. Dessuten har den allerede ført til flere politiske kriser - regjeringsfall i Irland og Portugal, valgtap for Merkel i Tyskland.

Apropos Tyskland, som nå åpenbart har iført seg lederdrakta i EU, både økonomisk og politisk: Torsdag ble det presentert ei ny bok i Tyskland, skrevet av den ikke ukjente Günther Wallraff, på oppdrag fra to av de største fagforeningene i Tyskland, Ver'di (for ansatte i offentlig og privat tjenesteytende service) og Hotell- og restaurantarbeiderforbundet.

Wallraffs hovedbudskap etter å ha studert arbeidsmarkedet innafor disse to områdene: «Tyskland på vei fra et klassesamfunn til et kastesamfunn».

7,3 mill. tyskere jobber i s.k. minijobber der månedslønna er under 3200 kroner. Dette går sjølsagt først og fremst ut over - kvinner, innvandrere og ungdom.

Full jobb - og likevel fattig. Det er den amerikanske arbeidslivsmodellen.

Det er dette som er «det tyske underet». Det er derfor den tyske økonomien peker oppover der andre peker ned. De har klart det få i Norge - hittil - har drømt om - å konkurrere med Østen, Kina og USA på lønn.

Påvirker dette situasjonen i Norge?

Ja, indirekte. Vi er med i EUs indre marked, via EØS-avtalen. Vi har allerede sett en rekke eksempler på at det regelverket EU utvikler for dette markedet slår inn i norsk politikk og lovgivning. De 4 beryktede EU-dommene, som angriper både streikerett og kampen mot sosial dumping, tør være nokså godt kjent. Tjenestedirektivet, som LO var mot, ble vedtatt i Stortinget. Det tror jeg man vil angre på. Vikarbyrådirektivet står for tur. Et direktiv som gjør at denne verdens Adecco-direktører gnir seg i hendene og står klar ved startknappen for

virkelig å gjøre sitt inntog i det norske arbeidsmarkedet - og som gjør at NHOs jurister allerede har utformet klagen til ESA og EFTA-domstolen over den restriktive norske arbeidsmiljøloven - den som de rød-grønne berget i siste sekund etter at de tok over i 2005, og som inntil videre sikrer fast ansettelse som hovedprinsipp i arbeidslivet i Norge, og gjør innleie til et unntak.

Parolen "Velferd skal ikke være butikk" er en flott parole, som jeg - som SVer - støtter helhjerta. Som Nei til EU-leder vil jeg påpeke: Det er altså ikke bare H, FrP og NHO man støter på med denne parolen, men også EU, ESA og EFTA-domstolen. Derfor er det så viktig at Norge ikke godtar EUs vikarbyrådirektiv.

Jeg leser i gårsdagens Saltenposten at administrasjonen i Fauske kommune nå innfører strenge rutiner for å hindre den typen utbytting av arbeidsfolk som vi alle forbinder ordet "Adecco" med. Problemet, også for Fauske, er at EUs vikarbyrådirektiv vil kunne slå beina under kommunens gode intensjoner.

Det står mye på spill i tida framover. Hele den norske modellen vil kunne komme under press med den makta som EU nå tiltar seg og den lovgivning som er under utvikling. Fagbevegelsen i hele Europa kjøres på defensiven.

Derfor er det så viktig at noen står opp og forsvarer arbeidsfolks tilkjempa rettigheter, lønn og velferd. Slik fagbevegelsen i allianse med studenter og andre nå gjør i land etter land.

Slik Arbeiderpartiet gjorde på sitt berømmelige landsmøte den fantastiske vårdagen 10.april 2011. For nøyaktig 3 uker siden.

Vedtaket om veto mot EUs tredje postdirektiv vil stå som et høydepunkt i EU/EØS-historien i Norge.

Det var epokegjørende, på flere måter;

- Det var igjen en allianse av fagbevegelse, spesielt Postkom, folkelige organisasjoner (som Nei til EU, bygdekvinnelaget og andre) og distriktsinteresser (ordførere, kommunestyrer, næringsforeninger m.fl.) som presset på nedenfra, i allianse med dedikerte direktivmotstandere i AP sjøl. Også regjeringspartnerne SP og SV bidro.

- Dette tror jeg er den best gjennomførte strategiske kampanjen jeg har sett, kanskje med unntak av nei-kampanjene i 1972 og 1994. All honnør til Postkom og dets leder Odd Chr. Øverland.

- Også distriktsmedia tok stilling - for veto - mot direktivet.

- En rekke EU-tilhengere i AP stemte mot direktivet, på et rent saklig grunnlag. Det fortjener de honnør for. De bidro sterkt til å redde postens frimerkeprinsipp og vilkåret om full levering over hele landet, samt postansattes arbeidsvilkår.

- Det bringer veto-spørsmålet opp på den politiske dagsorden som vi aldri tidligere har sett.

- Det bringer EØS-avtalen videre opp på den politiske dagsorden.

Alt dette er, etter mitt syn, veldig bra. For det norske samfunnet. For den norske samfunnsdebatten. For den norske sjølfølelsen. Det var på tide å rette ryggen overfor EU! Norske politikere har ligget langflate lenge nok!

Jeg er spesielt glad for den voksne holdning Jens Stoltenberg og Jonas Gahr Støre ga uttrykk for da de måtte innse nederlaget; Landsmøtets vedtak skal sjølsagt respekteres. Vetoretten er reell. Norge skal nedlegge veto. Det er helt nye toner fra den kanten. Vi må tro at demokratiet fungerer på sitt beste også i Arbeiderpartiet, og at Støre sammen med sin dyktige statssekretær Erik Lahnstein, Kristin Halvorsen og Liv Signe Navarsete sørger for at Norge nå ikke viker unna, men står opp i mot EU for første gang med et vetovedtak i ryggen.

I etterkant av vedtaket kan man ikke la være å undre seg litt: En del krefter i Norge, med VG som det verste eksemplet - men andre har bidratt så det monner - tegner et skrekkbilde av EU. Et hevngjerrig og maktlystent EU som nesten ikke kan vente med å overkjøre et avmektig og lite Norge som bare kan prøve seg, så skal de få vite hvor skapet skal stå for obsternasige små drittunger!

Her er det to mulige tolkninger.

Enten har disse kreftene rett. Da er EU mye verre enn sjøl jeg og vi på nei-sida har forestilt oss. Da kan vi ikke leve med EØS-avtalen. Da er vi virkelig gjort til

husmenn i eget land.

Eller så tar de feil. EU er faktisk en rasjonell aktør, som utmerket godt vet at de har minst like stor interesse av et ryddig og godt forhold til Norge som omvendt. EU ønsker seg sikker levering av norsk olje, gass og fisk. EU ønsker en fot inn i nordområdene. EU har handelsoverskudd med Norge (unntatt olje/gass), og de kan telle penger i Brussel. Postdirektivet er neppe en sak som gjør at EU skal sette alt dette på spill for en politisk markerings skyld.

Hvis denne analysen er rett, har Norge alt å vinne på å markere en tydelig holdning, sette skapet på plass og vinne respekt. Begge parter ønsker et ryddig avtaleforhold.

Og paradoksalt nok: EØS-avtalen har gjenvunnet litt troverdighet, dersom vetoretten var reell likevel, som Gro sa i 1993. Samtidig blir veien til EU-medlemskap lenger enn lang, fordi vi får demonstrert at vi ikke må sitte ved bordet i Brussel for å ivareta norske vitale interesser, slik ja-sida hevder.

Altså:

Vi har sagt nei til EU to ganger. Vi ønsker å være et sjølstendig land. Vi ønsker å bestemme i vårt eget land. Da kan vi ikke i det uendelige være «best i klassen» på å tilpasse oss EU, samme hva de finner på i Brussel!

«One size fits all» - samme størrelse over alt - er et håpløst konsept for å utvikle landene i Europa. Vi er ulike. Vi har ulike forutsetninger, topografi, kultur, språk, tradisjon, økonomi - og dette burde snarere vært sett som en fordel! Mangfold. Berikelse. Utfyllende størrelser. I stedet maler Brusselmaskineriet oss inn i samme kvern av standardisering, slik at det skal være lettere å øke handel og bedriftsetableringer på tvers av landegrenser, flytte arbeidsfolk og ikke minst - flytte valuta og kapital. De fire friheter - eller de fire «frekkheter» som hun kalte dem, Flettfrid Andresen, fra Øvre Singsaker.

Men frie kapitalbevegelser var en del av ulykka da finanskrisa kom i 2008. Det var denne «kapitalens fremste frihet» som gjorde at finanskrisa slo så hardt - og bredt - over «Dammen» fra USA og inn i EU. Her har IMF, det internasjonale pengefondet, sin store del av skylda. Spør våre naboer på Island hva de i dag synes om frie kapitalbevegelser? Våre venner i Irland, Portugal, Hellas? Men

finanskapitalen og deres venner i politikken har ingenting lært. Det er «business as usual» der i gården, helt til neste krise kommer. For det er ikke over. Til og med et forsiktig forslag om s.k. Tobin-skatt på valutatransaksjoner, til bruk for å heve levestandarden for de milliarder i vår verden som lever på et eksistensminimum, motarbeider de med all kraft, de som eier mest og har det best. Og som er ivrigst etter å kutte mest for de som har minst. Det er omvendt Robin Hood-politikk som gjelder i den vestlige verden, i USA som i EU.

Norge kan gjøre en forskjell. Norge må gjøre en forskjell. Fordi verden trenger noen som viser andre veier, åpner andre dører. Slik Norge har gått foran i arbeidet for verdensomfattende forbud mot landminer og klasebomber. Slik Gro Harlem Brundtland gjorde og Børge Brende, Erik Solheim og flere etter henne i miljøkampen internasjonalt. Slik Norge har gjort i internasjonalt freds- og solidaritetsarbeid i mange sammenhenger, også i Palestina, og høstet internasjonal anerkjennelse for modig og nøytral opptreden.

Men da må vi også tørre å snu den store steinen som heter EØS-avtalen, og som binder oss til en bestemt type politikk, en politikk som står i motstrid til de verdier arbeiderbevegelsen står for, slik disse f.eks. kommer til uttrykk i SM I og SM II.

Jeg vil illustrere poenget med et sitat fra den spanske samferdselsministeren, da han ble bedt om å kommentere Spanias holdning til EUs tredje postdirektiv. Han sa: «Hvis vi ikke hadde vært med i EU, hadde vi aldri en gang kommet på denne ideen om å innføre konkurranse på slik post».

Sveits har, som et land utenfor både EU og EØS, vedtatt å ikke innføre konkurranse på post under 50 gram. Fordi, som det heter fra den sveitsiske regjeringa: «Sveits er et land der mange mennesker bor i fjell og daler, og der slik konkurranse aldri ville fungere».

Sveits likner en del på et annet land jeg kjenner godt..

Da den sveitsiske presidenten var på Oslo-besøk i høst, sa hun følgende: "Sveits er et suverent land". Det må EU respektere! Jeg ønsker meg mange norske politikere som kan si det samme - om Norge, til EU!

Norges største Fagforbund - Fagforbundet - har gått sammen med bl.a. El & It-

forbundet, Natur og Ungdom, LO i Oslo, Nei til EU, Bygdekvinnelaget m.fl. og etablert prosjektet «Alternativer til dagens EØS-avtale».

Da regjeringa nedsatte det s.k. «Sejersted-utvalget» (Nå: Europautredningen) jula 2009, fikk vi for første gang siden 1993 et offentlig utvalg som skulle evaluere EØS-avtalen, og de øvrige avtalene mellom EU og Norge (Schengen m.fl.). Det var bra. Vi trenger mer kunnskap om dette, alle sammen. Men Jonas Gahr Støre, utenriksminister og betalende medlem av Europabevegelsen, satt seg på tverke i forhold til en ting i mandatet; Utvalget skulle ikke utrede alternativer til EØS-avtalen! Og slik ble det. Underlig, syntes mange. Hva hvis utvalget f.eks. - åpenbart mot formodning - skulle komme fram til at avtalen ikke er den beste løsninga for Norge? Da står vi igjen med bare ett alternativ: Medlemskap. Og det var kanskje meninga?

Vi som nå arbeider med å framskaffe kunnskap om alternativer til EØS (og medlemskap) oppfatter oss sjøl som et demokratisk supplement, eller korrektiv, alt etter som.

Vi stiller spørsmål som:

- Hvordan fungerer egentlig det sveitsiske arrangementet med 120 bilaterale avtaler med EU? Og så vil vi samle kunnskap om dette, og spre den.

- Hva hvis vi faller tilbake til den gamle frihandelsavtalen med EU, slik paragraf 120 i EØS-avtalen åpner for? Hva skjer da? Hvordan virker WTO-regimet (som forbyr nye tollbarrierer) inn i en slik forbindelse?

- Hva med alle de andre avtalene EU har med omkringliggende land. Er det noe å hente der?

- Kan EØS-avtalen reforhandles, slik at vi ikke må ta inn alt det uspiselige, men beholde det fornuftige?

Vi har altså ikke ett ferdigtygd svar. Vi vil ha fram flere alternativer. Vi stiller med åpne hender og ønsker en bred, åpen, demokratisk debatt om den mest omfattende og inngripende avtalen Norge noen gang har inngått med en annen part (sitat J. G. Støre). Er det for mye forlangt?

De som ikke ønsker eller tør ta en åpen debatt om EØS må jeg spørre: Hva er dere egentlig redd for?

Nei til EU har alltid vært sterkt kritisk til EØS. Det har vi aldri lagt skjul på. Vi respekterer at andre har andre oppfatninger. Men vi respekterer ikke dem som ikke vil eller tør diskutere fordeler og ulemper ved avtalen. Det er vårt minste krav. Det er et demokratisk krav.

Nei til EU er spydspissen i nei-alliansen i norsk politikk. I vårt styre sitter det folk med bakgrunn fra AP, SP, Venstre, SV, Rødt, Fagbevegelsen, landbruksbevegelsen, miljøbevegelsen. Og fra KrF - KrF som i helga har hatt landsmøte og valgt Knut Arild Hareide til ny leder. Jeg ønsker Hareide til lykke med sitt utfordrende oppdrag. Nei til EU tar ikke stilling til enkeltpartier ved valg, eller regjeringsalternativer. KrFs velgerskare er sterke og lojale nei-folk, nesten alle sammen. Vi er derfor trygge på at KrFs nye ledelse også vil lytte til og samarbeide med den øvrige nei-sida i spørsmål som har med EU å gjøre. Vi håper KrF vil ha frimodighet til, slik flertallet på Aps landsmøte turte, å stå opp mot EU når det trengs for å ivareta norske nasjonale interesser, også når det er EØS-avtalen som er hinderet. Slik KrF gjorde i saken om datalagringsdirektivet.

Det var denne brede alliansen som sikret nei-seieren i 1972 og 1994. Det er denne brede politiske og folkelige alliansen som er den beste garantisten for at Norge for all framtid vil stå utenfor den Europeiske Union, og for at Norge skal stå fast ved en sjølstendig politikk, sjølsagt i et vennskapelig samarbeid med naboer det er naturlig å samarbeide med.

Samarbeid er et fint ord. Jeg tror Sulis-samfunnet har sett verdien av hva et godt samarbeid betyr for å oppnå noe. Men samarbeid skjer ikke der noen må underkaste seg andre. Da bruker vi andre ord. Jeg tror Norge som samfunn står seg godt i et likeverdig samarbeid med andre, uten noen form for underkastelse. Jeg er ingen tilhenger av nasjonalt hovmod eller sjølforherligelse. Men det må være lov til å være stolt av sitt eget land og sitt eget folk, av den frihetstrang og vilje til å bestemme sin egen framtid som finnes i dette folket, og som har kommet til uttrykk så mange ganger.

Avslutningsvis vil jeg få sitere statsminister Jens Stoltenberg. Han ble for noen år siden intervjuet av den engelske avisa Daily Telegraph, og fikk det obligatoriske spørsmålet alle nordmenn møter ute i EU: "Hvorfor vil flertallet i

Norge stå utenfor EU, Mr. Prime Minister"?

Stoltenberg svarte godt. Han sa omtrent følgende; "Norge er en ung nasjon. Vi har historiske erfaringer med unioner, som ikke er gode. Det norske folk er et dessuten et frihetselskende folk."

Jeg tror det kan sies enda kortere, med fire ord;

Vi vil styre sjøl!

Takk for oppmerksomheten.

Kilde
www.neitileu.no

Emneoversigt
1. mai-tale, EU

URI
https://www.virksommeord.no/tale/vi-vil-styre-sjol